

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. november 6. csütörtök

78. szám.

A karlócai gyász.

Bogdanovics patriarcha temetése.

Vasárnap november 2-án déli 12 órakor helyezték örök nyugalomra a tragikus véget ért *Bogdanovics Lucián* patriarchát, a patriarchák ősi székhelyén Karlócaán. A temetési szertartás nagy fény és pompa között történt és külsőségei valósággal látványosság számba is mentek, nemcsak a résztvevők nagy sokasága, hanem a temetésen felvonuló papság nagy száma és az egyenruhás előkelőségek diszes és pompázó egyenruhájai folytán is. A temetés a székesegyházi templomban kezdődött, reggel 9 órakor, a kis templomban a hivatalos személyek részére nem volt elég hely. A templomi szertartás teljes 3 óra hosszat déli 12 óráig tartott. A szertartáson jelen volt Ő Felsége apostoli királyunk képviselője báró *Remens* tábornoszernagy zágrábi hadtestparancsnok; Ő Felsége a szerb király képviselőjében *Jankovics Bossó* tábornok, akinek impozáns megjelenése és különös tündöklő egyenruhája közérdeklődés tárgya volt; az egész püspöki kar *Gruics* adminisztrátorral az élén és a zárda-főnökök, valamint a papság felülnő nagy számban. A kormány képviselőjében *Kazy* államtitkár, a szerb kormány képviselőjében *Lozanics* egyetemi rektor (Belgrádból), *Jovanovics Pál* min. tanácsos; *Hideghéty* szerémi, *Purgly* szabadkai, *Matkovics Béla* ujvidéki, *Szemző István* zombori főispánok. Az ujvidéki, pétervárad helyőrségek küldöttsége stb. A templomi szertartás után megindult a menet, elől a ministránsok és a teologia növendékei, majd a nehéz márványkoporsóval a temetkezési egylet emberei, azután a püspöki kar; ezek után a küldöttségek, élükön *Remens* báró hadtestparancsnok és *Jankovics Bossó* tábornokkal. Az útvoalon Karlóca és Ujvidék lakossága alkotta a sorfalat. A menet a karlócai dombon levő kriptához ért, ahol az adminisztrátor a koporsót újból beszentelte, egyházi énekek felhangzottak és a koporsót a kriptába néhai *Brankovics* patriarcha mellé helyezték el. Temetés után az adminisztrátor a küldöttségeket fogadta. Az ujvidéki küldöttséget *Matkovics Béla* főispán vezette, tagjai voltak: *dr. Demetrovics Vladimir* kir. tanácsos, polgármester, *Profuma Béla* alpolgármester, *Payerle Nándor* főkapitány, *dr. Tapavicza*, *dr. Stefanovics* tanácsnokok, *dr. Koda* tb. főorvos, kerületi orvos, *Orbán Ignác* műszaki tanácsos, *Grossinger János*, *Vilics Miskó*, *dr. Königstättler Ottó*, *Brunner Ede*, *dr. Mayer Oszkár*, *Nikolics István*

dr. Grigorievics Milivoj törvényhatósági bizottsági tagok.

Matkovics Béla főispán *Gruics* püspök adminisztrátor előtt lendületes szavakban tolmácsolta Ujvidék városának — mint a néh. patriarchához legközelebb eső törvényhatóságnak, melynek az elhunytal — a közeli szomszédság folytán is gyakoribb volt az érintkezése, őszinte részvételét.

Gruics püspök adminisztrátor a püspöki kar, a papság és a maga nevében megköszönte a részvételt.

A küldöttség tisztelgése ezzel véget ért. A patriarchai kastélyban az előkelőségek részére diszebéd volt, míg a küldöttségek tagjait az adminisztrátor a vendéglőben vendégelte meg.

A temetési szertartás körülbelül d. u. 3 órára ért véget.

A Karlóca-ra menő és onnan Ujvidékre jövő vonatok zsutfolásig telve voltak. Habár a temetés rendezése körül nem is lehetett valami nagy előkészületeket tapasztalni, de rend volt mindvégig; ami egyaránt érdeme a karlócai főkapitánynak és a közönségnek is.

AMI MÉG NINCSEN.

VIII.

A nevelés-oktatás hivatott tényezőinek finom érzékére vall az a törekvés, amely odairányul, hogy a szellemi képzés mellett a tanulók fizikai képességeit is nagyobb mértékben kell kifejleszteni. A tanulók egészségének szempontjából nagyon fontosak a nyilvános parkok és az ifjúsági játékterek. A tornázás mellett manap már óriási módon terjed az ifjúsági játékok különböző nemének a felkarolása. Ezeknek a játékoknak jelentősége abban áll, hogy az iskolán kívül is, mint a nép fizikai nevelésének egyik eszköze fölhasználható. A hatásuk meg abban nyilvánul, hogy az éltebb korosztályokban is érdeklődést és utánzást vágyat ébresztenek. Erre vezethető vissza a sportegyletek napról-napra növekedő száma.

De míg a felnőttek — egyesületbe tömörülve — könnyen előteremtik azt az anyagi alapot, amelyből fedezik az egyesületi kiadásokat, addig a tanulóifjúság az irányító hatóságokra szorul. Ezzel a kérdéssel a községeknek, városoknak és az iskolai hatóságoknak kell elsősorban foglalkozniuk.

A külföldön már régóta megvalósították az ifjúsági játékterek eszméjét. Így p. o. *Ulm* jelentékeny költséggel egy nagy városi játéktérrel létesített öltözőcsarnokkal, kutakkal stb. *Dresden*

„Haidepark“-jában a nyári hónapok alatt hetenkint kétszer, a szünidőben hetenkint háromszor kb. 1500 gyermek játszik a 12 játéktéren. S ezt a parkot a felnőttek is állandóan használják. Nagy kiterjedésű és gyönyörű gondozott nyilvános népparkokat, ültetvényeket és játéktereket találunk Wiesbadenben, Frankfurtban, Leipzigben és Berlinben.

Nekünk is van egy kezdő stadiumban lévő népparkunk a Duna közelében. Ez az ültetvényes tér évről-évre szebb, tökéletesebb képet nyújt. Ámde a környéke a legsötétebb kontrastban áll ezzel a vonzó szórakozási hellyel.

A parkkal átellenében — a törvényház mögött — főleg vasárnap délután a botrányos zsvaj, verklizés és kocsis-tempók valamint a park másik oldalán elnyúló pocolyából kipárolgó bűz és a milliónyi szunyog csaknem lehetetlenné teszik az ottani tartózkodást. Avagy nem túrhetetlen állapot az, hogyha az izlésen gondozott park körül a legválatosabb zaj (kurjantás, villamos csöngeése, autók bögeése) vegyül bele a katonazene szimónikus akkordjaiba? Arról is sokat lehetne szólni, hogy a cirkusztéren összeseregülő plebs misera mennyiben tartja be a köztisztaság és a köztisztesség szabályait. Egy vasárnap délutáni rövid megfigyelés meggyőző bennünket erről.

Esztetikai, csendéleti, egészségi és forgalmi szempontok kívánatosak teszik, hogy a dunaparti park megszabaduljon egyrészt a környékén összpontosuló vásári zajtól, másrészt pedig minden perccel és minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy a park körüli szunyogtermelő pocolya feltöltessék. Az így feltöltött rész és a mellette lévő fás terület önként kínálkozik egy modern ifjúsági játéktelep számára, ahol a különféle torna és sporteszközök állnának a tanulóifjúság és a felnőttek rendelkezésére. Itt gyakorolhatnák magát az ifjúság állandó — szakszerű felügyelet mellett — a testedzésben.

F—

A szakbiróságok intézménye.

A „Kaufmannschaft von Berlin“ nevű testület már közel négy esztendeje szervezett a maga kebelében bizottságot a tisztességtelen verseny terén felmerülő vitás ügyek békés elintézésére. Ez a bizottság, mely egy jogász és négy szakmabeli kereskedő közreműködésével százakra menő vitás ügyekben bíraskodik, legutóbb közzétett jelentésében arról számol be, hogy békéltető bizottsága közmegelegedést keltő tevékenységet fejt ki.

Ezen intézmény előnyét a rendszeres bíróságokkal szemben abban látja, hogy míg a bírói ítélet a marasztalt félben mindig bizonyos elégedetlenséget szül, amely csak nehezen

győzhető le, addig a felek ott többnyire kibékülnek, minek folytán az ellenségeskedésben állott versenytársak közt békés viszony keletkezik.

Ezek a szempontok indítottak már több német kereskedelmi kamarát, legutóbb pedig a budapesti kereskedelmi és iparkamarát arra, hogy kebelükben hasonló szervezetet létesítsenek. A magunk részéről figyelemmel kísérjük a szakbizottságok működését és a szaklapokban itt-ott felbukkanó elismerő nyilatkozatokat, melyek ezen bizottságokat tevékenységéről adnak számot.

A németországi forgalmi köröknek a tisztességtelen verseny elleni törvényt alkalmazó bíróságok ítéletei ellen tapasztalható elégtelensége egyébként hangos bizonyítéka a békéltető bíróságok szükségességének. Megkell jegyeznünk, hogy ily bíróságok egybeállításánál nem mindig a szakmabeli kereskedőtől kapunk tárgyilagosságot, hanem a gyakorlati élet más terén működő intelligens, a törvény intencióit felfogni tudó kereskedő és iparos szakférfiaktól.

Ez a tapasztalat a budapesti kereskedelmi és iparkamarát is arra indította, hogy ipartulajdonjogi kérdésekben nem a szakmabeliekkel tart azoktat, hanem egy állandó bizottsághoz fordul, melynek tagjai a különböző szakmájú kereskedői és ipari kiválóságokból vannak összetételve, s valóban hivatott szakértő csak az lehet, aki bizonyos kereskedelmi és iparágban gyakorlatilag működik és aki nemcsak az illető ágba vágó részletkérdésekben, hanem általában a kereskedelem és ipar s a technika bizonyos időpontbeli állására nézve is megbízható tájékoztatással szolgáltató. A szakbizottságok helyes működése tehát kizárólag abban az esetben remélhető, ha ennek tagjai a fenti értelemben valóban hivatott szakértők.

Ilyen szakbíróság alakítását, kereskedelmi és iparkamaránk is létesíthetne. Sok kínos ügytől s még több perköltségtől kimélné meg kereskedőinket és iparosainkat.

HIREK.

Uj báró. A király Adamovich Iván verő cemegei főispánnak és törvényes utódainak a bárói méltóságot adományozta.

Vegyes bizottsági kinevezések. A Honvédelmi Miniszter 121500/19. 1913. számú rendeletével az ujvidéki kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyén folyó évben működő főösszámúkat kiválasztó vegyes bizottság elnökéül Scultéy Ferenc, Bácsbodrog vármegye alispánját, tagokul Forster Géza, Ujvidék szab. kir. város tanácsosa, a Ferenc József rend lovagját mint előadót és Zsigmond Jánost a palánkai járás főszolgabíróját kérte fel és bízta meg. A bizottság Forster Géza, városi tanácsos hivatalos helyiségében az elnök által megállapított napokon fog működni és pedig november 10-ike után, úgy hogy az előmunkálatokat november 26-ig elvégezze illetőleg a kiválasztást mindenestre november 28-ig befejezze.

Hangverseny. Az Ujvidéki Magyar Kaszinó 1913. évi november hó 15. napján a Kovács-szálló vigadótermében *Kment Jóna* bécsi opera- és hangverseny-énekesnő közreműködésével hangverseny-estélyt rendez. A hangversenynek, melyen a művésznő énekét *Koffmann Erzsike* urleány zongorán kíséri, következő a műsora: I. rész. Halévy: „A zsidónó”-ból („Er kehrt zurük”). Grieg: „Der Schwan”. „Ich liebe dich”. Schumann: „Der arme Peter”. Franz: „Im Herbst”. II. rész. Schumann: „Jemand”. Moszkovszky: „Schlaflied”. Posti: „Ninon”. Löwe: „Mädchen sind, wie der Wind”. Puccini: Pitlangókissasszony („Deine Mutter soll...”). III. rész. Csiky: „Panasz”. Tarnay: „Ügy-e, Jani?”. Schubert: „Ungeduld”. „Doppelgänger”. Chopin: „Meine Freuden”. Verdi: „Aida (Nilus-ária)”.

Hány kolerás beteg volt az országban? Julius 19 től október 10-ig az országban összesen 549 koleraeset fordult elő. A betegek közül 272 halt meg, v. is majdnem a fele a betegeknek. A legtöbb kolerámsbetegedés Bereg vármegyében volt, amennyiben 26 községben 139 volt kolerás s közülük 82 be is ejezte földi pályafutását.

DMKE-előadások. F. évi november hó 9-étől kezdődőleg minden vasárnap délután 4--5 óráig előadásokat rendezünk akként, hogy az egyik vasárnapon a műveltebb középosztálynak szóló, a másik vasárnapon pedig népies előadásokat tartunk. — Az első csoportba tartozó előadásokat f. é. november 9-én, a második csoportba tartozó (népies) előadásokat f. é. november 16-án nyitjuk meg. — Az előadó nevét, valamint az előadás tárgyát és helyét a t. közönséggel a helyi lapok útján és falragaszokon fogjuk előzőleg közölni. F. évi november 9-én (vasárnap) délután 4--5 óráig előadást tart az áll. polg. leányiskola tornatermében *Bakonyi Hugó* polg. leányiskolai tanár: „Az elsüllyedt világérszokról”. Az előadásra a t. közönséget tisztelettel meghívjuk. Az előadások díjmentesek.

Csak egy virágszalat. A kegyelet napja alkalmából, a tüdőbetegek részére rendezett gyűjtés az idén is szép sikerrel végződött. A temetőben elhelyezett perselyekben összegyűlt 5975 K, a róm. kath. templomban összegyűlt 4061 K, összesen 10036 K. Az altruisztikus cél érdekében fáradozó nemeskeblű hölgyeket — élükön özv. *Plukovich Ferencné* — legmelegebb elismerés illeti.

Tűzeset. Hétfőn este 6 óraker ismeretlen okból kigyulladt a II. Rákóczi Ferenc-úton lévő „Párisi Aruház” raktárhelyisége. Tűzoltóink gyors közbeavatkozása következtében, rövid félórát munkával sikerült a tüzet elfojtani. A kár jelentéktelen.

Az ujvidéki tüdőbeteg gondozó októberi havi működése. Jelenkezett a hó folyamán 9 új beteg, 4 férfi, 3 nő és 2 gyermek, akik közül 6 falatlatott betegnek és pedig I. stádiumbeli, 3 II. stádiumbeli és 2 III. stádiumbeli volt. Kezelés alatt áll 6, gyógyszerrel kap 2. Segély gyanánt kiosztottunk 587 liter tejet, 845 kiló kenyert és 60 K 20 fillér lakbérsegélyt. A hó folyamán egy beteg két testvérrel elkülönítés céljából menhelyre helyeztünk el.

Dr. Wagner Károly.

Az ujonoltszám emelése. *Hazay Samu* báró honvédelmi miniszter a képviselőház mult heti ülésén három katonai javaslatot terjesztett elő. Az első javaslat szól a közös haderő és a honvédség fentartásához szükséges ujoncjutalék új megállapításáról. Ez a javaslat kimondja, hogy a legutóbbi népszámlálás eredménye szerint a főemelt létszámból a magyar szent korona országaira esik az 1914. évre 2388, az 1915. évre 4819, az 1916. évre 7250, az 1917. évre 7463, az 1918. évre és a rákövetkező öt évre 7676 ujonc. A honvédség ujoncjutaléka az 1914. évre változatlanul marad. A második törvényjavaslat szól az 1912. évi 31. t.-c. módosításáról, s a harmadik törvényjavaslat az 1914. évre kiállítandó ujoncok megajánlását tartalmazza.

Az analfabéták oktatása. A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, hogy a kir. tanfelügyelők hassanak oda, miszerint az analfabéták részére a tanfolyamok már november hóban nyúljanak meg.

Versenytárgyalás. A m. kir. budapesti I. honvéd kerületbeli állomásokon elhelyezett honvéd csapatok (intézetek) számára 1914. évi január hó 1-től 1914. évi december hó 31-ig szükséges kenyér és zab szállításának biztosítása végett, kizárólag *zárt irásbeli ajánlatok útján* versenytárgyalás fog tartatni és pedig: Ujvidék állomására Ujvidéken, kenyér cikke, 1913. évi november hó 21-én.

Tango. Az eredeti argentiniai Salon-Tangot szombaton f. hó 8-án és vasárnap f. hó 9-én a magyar polg. és szerb polg. leányiskola táncfűszerkei a Grand-szálloda vagadótermében, itt először, *Rothmiller Bella* k. a. és *Gözl Bertalan* ügyv. jel. fogják bemutatni.

Győztek a munkapárti jelöltek. Torontálmezőben a három napig tartó megyebizottsági tagválasztások azzal végződtek, hogy az egész vonalon a munkapárti jelöltek győztek.

Gesztenyesítés betiltása. A nyílt tűz mellett működő gesztenyesütőgétek a vagyon és személybiztonságot nagyban veszélyeztetik, tekintettel arra, hogy már majdnem minden községben az utcai gesztenyesütőgétek száz helyen sűtik a gesztenyét, a nyílt helyen való gesztenyesítés a törvényes következmények terhe alatt be lett tiltva.

Orvosi hír. *Dr. Brezsovszky Nándor* kórházi főorvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

Munkát keresnek. A hódásági fonó- és kötéltervő gyár munkásokat, főleg nőmunkásokat keres, jelentkezni lehet a községi jegyzői irodában is.

Krematórium Brassóban. Brassó város képviselőtestülete — a polgármester előterjesztésére — elhatározta, hogy nemcsak új köztemetőt rendez be, hanem krematóriumot is. Ebből kifolyólag fölterjesztést intéznek a kormányhoz a fakultatív halotthamvasztás engedélyezése iránt. Amennyiben a kormány megadja az engedélyt, úgy Brassóban épül az ország első krematóriuma.

Susanne Grandais, Páris iegbájosabb színésznője lépett fel Ujvidéken tegnapi és ma a TIVOLI mozgóban az „*Ilyen az élet*” c. nagyhatású 3 felvonásos drámában. E világhírű szenzáción kívül még egy rendkívül hatásos dráma is, a „*Halálkerék*” kerül bemutatásra. A remek műsor telt házat vonzott.

A Julián Egyesület közlése. A Julián-Egyesület tudatja, hogy az 1913—14. télen analfabéta-tanfolyamok nem lesznek másutt, csak az ideán megnyílt Uj Julián-iskolák mellett.

Ellúnt fiatal tanítónő. Halász Ilona tizenkilenc éves szabadkai tanítónő mult hó 26-án öngyilkossági szándékkal eltávozott Szabadkáról és azóta nyoma vesztett. A rendőrség megindította a nyomozást.

Mennyi lehet a hushoz a nyomaték. A földművelésügyi miniszter a husvagási és huskiméresi szabályrendeletek alkotásáról sé átdolgozásáról rendelkezve, a következőket mondja: „Célszerűnek látszik tovább ezen szabályrendeletben a marhahús kimérése alkalmával adható nyomaték mennyiségét megállapítani. E kérdésben leghelyesebb akép intézkedni, hogy a pecsenyehus, valamint levestusok közül, a levesnek való hátszínhez legföllebb 10%, a többi husfélékhez pedig 5% nyomaték adható. A vékony oldalashoz és a vállhoz nyomatékot adni — tilos. Nyomatékul csupán lábsontok és a fejnek csontos husrészei, továbbá az u. n. tarja csontrészei, vagy vese, máj, sziv és tőgy adhatók”. Így szól a kormányrendelet, amelyet azonban nem tartanak be.

Kegyelem Haverdának. A szabadkai dráma előidézője — Haverda Mariska — megint szerepel. A bönös teremtes védője kegyelmi kérvényt adott be az igazságügyi miniszterhez s azzal indokolja, hogy az anyagyilkost téves paragrafus alapján ítélték 12 évi fegyházra. A védő úgy találja, hogy a három és fél éve ülő Haverda már meglakolt büneért.

Kolportage engedély. A beteresztett kérelemnek hivatkozással a sajtótermékekkel való hálazás, valamint azoknak utcákon és nyílt tereken való árusítása tárgyában a nmélt. m. kir. belügyminiszter ur által 136.000/V-a. 1912. szám alatt kibocsátott rendeletre az „Általános Beszerzési és Szállítási r.-t. kirlap-osztályá”-nak ezennel kiadatik az engedély arra, hogy a „Rendkívüli Ujság” című politikai lapot Ujvidéken 1913. évi november hó 1-től 1913. évi december hó 31-ig bezárólag utcákon, tereken s házakban árulhassa, köteleztetvén az egyes hírlapszámok naponta, elárusításuk megkezdése előtt bemutatni.

Hány ember él a mezőgazdaságból? Erre nézve az orosz földművelésügyi miniszterium a következő érdekes statisztikai kimutatást közli: Oroszországban 70.3%, Olaszországban 60%, azután jön az Osztrák-Magyar birodalom 55.5%-kal, Japán 50.2%, Kanada 46.7%, Amerika Egyesült Államok 43.7%, Franciaország 46.3%, Dánia 38%, Németország 35.5%, Belgium 21.7% és végül Anglia csak 17%-kal.

Végzetes footballjáték. Bajai diákok a napokban labdarugást játszottak a sportegylet sporttelepén, s játék közben az egyik játékos úgy megrugta Heiszky Ferenc diákokat, hogy az eszméletlenül összesett. Állapota súlyos, de életben maradásához van remény.

Megszűnt a lókviteli tilalom. A m. kir. miniseterium még a múlt év novemberében megtiltotta a lovaknak külföldre való kivitelét. Ezt a tilalmat, amelyet a hadsereg lószükségletének biztosítása érdekében hoztak, most hatályon kívül helyezték.

Nem lesz több tiszujítás a vármegyén. Ez már bizonyos. A választott képviselők mandátumát törvényhozás útján meghosszabbítják. A régi tiszviselők maradnak tovább. A tiszujítás mellőzéséről és a képviselők mandátumának meghosszabbításáról már elkészült a törvényjavaslat.

A megszűnt angyalgárak. Kinos szenzáció tartja izgalomban Bezdán község lakóit. A csendőrség vagy 3—4 hete nagy ambícióval fogott az angyalgárak felderítéséhez és kipusztításához. A nehéz munkát nagy siker követte, mely borzalmas képét tárta fel a bezdániak erköletelenségének. Egy sereg leány és menyecske már az első kérdő szóra bevallotta, hogy bizony megölte magzatát, némelyik pláne már nem is egyszer tette ezt meg. Minden bűnbánás nélkül vallják be s szinte csodálkoznak, hogy még ezt is firtatják a csendőrök, hiszen ez Bezdánban „ösrégi szokás”. A nyomozás mind szélesebb körre terjed ki.

9427. sz. kpt. 1913.

Hirdetmény.

Megtiltom, hogy Ujvidék város belterületén bármilyen jármű 15 kilométeres óránkénti sebességnél gyorsabban közlekedjék. Megtiltom továbbá, hogy iskolák közelében, főleg pedig az Andrassy-utcában, olyan időben midőn a gyermekek az iskolába mennek vagy onnét távoznak, jármű tiz kilométeres óránkénti sebességnél gyorsabban haladjon. Egyébként pedig mindenki köteles a rendőrségnek esetről-estetre a helyszínén tett rendelkezéseire alkalmazni. Ezen rendelkezéseim ellen vétőkkel szemben mindenkor a legszigorubb eljárást fogom követni s az 1879. XL. t. c. 120. §-a alapján a három napig terjedhető elzárást és 100 K-ig terjedhető pénzbüntetést alkalmazni; amennyiben pedig intézkedéseim elégségesnek nem bizonyulnának, egyes utcákat az automobil forgalomtól teljesen el fogom zárni. Megjegyzem még, hogy ugyanazon büntetés éri a jármű vezetőjét vagy kocsist, mint a jelenlevő tulajdonost, aki a kihágás elkövetését meg nem gátolja.

Ujvidék szab. kir. város rendőrkapitánya, 1913. évi november hó 4-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

RIPORTOK.

Elkészült az új sajtótörvény. Sok, nagyon sok üdvös eszme vált benne valóra. Egyetlen szakasz is elég lenne, t. i. hogy „*hazudni nem szabad*”.

Vajjon hány újságíró vesztené el a kegyerét!?

Kellemes időjárás közepette köszöntött be az idén a halottak ünnepe. Örvendtek is neki a temetőbe járók.

Hiába hirdetik a reformerek, hogy nincs haza, nincsen nemzet. Mert van. . . Az a rög, mely szeretneink poraira borul, vonz, köve tart. Ettől a rögötől nem tud elválasztani minket a repülőgép sem. Rögön születünk, rögön élünk s rögöz térünk vissza.

Az ne dobáljon kövekkel, aki maga is üvegházban ül. Ez a mondás jut eszembe, mikor Károlyi Mihály azt veti szemére a miniszterelnöknek, hogy a munkapárt pénzzel szerezte a többséget.

Tisza István elevenjére tapintott a mágnás grófnak, amidőn kijelentette, hogy Károlyi csak akkor beszélhetne így, ha becsületszávára kijelenti, hogy az ő választása nem került pénzbe. A kardsörtető kuruc vezér a váratlanul érkezett kérdésre csak azzal tudott védekezni, hogy *ő a saját pénzével* hódította meg választóit. Tehát ő is pénzzel szerezte mandátumát. *Ez a lényeg.*

Ha visszaidézem emlékezetembe a temető halottaknapj pompáját, elgondolom, hogy sok, nagyon sok jutott a halottaknak és aránylag kevés, nagyon kevés maradt az élő, a szenvedő embereknek.

Pedig akárhányan tudnánk segíteni, *ha az emberek az élőknék adnák, amit most a halottaknak juttatnak.*

„Csak egy virágszálat!” És sűrűn hullanak e fillérek az öblös perselyekbe. Minél több fillér gyűl össze, annál több embertársunk nyer vigasztalást, segítséget.

Bárha minél többen meghallanák ezt a nemes szót. A temető kapujánál felállított perselyek hamar megtelnek. Szébb célra nem is hozhatunk áldozatot, hiszen a betegekért áldoz az egészséges társadalom.

VIDÁM ESETEK.

Egymás között. *Feleség* (regényt olvasva): Látnod fiam ez egy derék férj, meghal, mikor a feleséget elveszti.

Férj (szórakozottan): Persze örömben.

Finom érzés. Jónás, maga petyloromot öntött ebbe a borba.

— Mogo théved, az olyan thiszta víz volt amilyet még moga sohase itta.

Családban. — Hogy vagy?

— Jól.

— Hát a fiad mit csinál?

— Adósságot.

Kitűnő összeköttetések Barátom, — újságolja egy fiatal ember a barátjának, — vőlegény vagyok, boldog vőlegény. A menyasszonyom elragadó teremtés, hozománya ugyan nincs, de kitűnő összeköttetései vannak a város legelőkelőbb családjával. . .

— Hát mi a menyasszonyod?

— Telefonos kisasszony.

Jó tanuk. — Nem tudsz te még főzni Vera!

— Nem-é? Kérdőzd mög a regimentőt!

A jó gazdasszony. — Osztán mond Kati, sűrűn ki szokott jönni a nagyságát a konyhába?

— Nem. Csak néha látom.

— Töszömföl?

— Ha tiz tányért összetörök arra még nem jön ki, ha a szekrényt fölboritom, akkor megkérdi, hogy ki jöjjön-e.

A nagy kalaptük. — Nézd milyen botrányos nagy kalaptüket hord ez a Gizi, majd kiszurja az emberek szemét.

— A férje szemorvos.

Az öröm. — Fiacskám az orvos azt ajánlotta, hogy soványító kurát tartsak.

— Alfréd! Engedd meg, hogy én főhessek neked!

Gyöngédség. Groszpapa én téged nagyon sajnállak ebben a husdrágaságba.

— Miért fiacskám?

— Mert a szakácsné azt mondotta, hogy a vén kecskéket is levágják ezután.

A háziur. -- Hogy van a kedves háziur?

— Rosszul. Szegény annyira legyöngült, hogy elsején még a házbért se tudta többé felemelni.

Az első pillanat. — Igaz, hogy abba a csunya lányba az első pillanatra beleszeretél és megkérted?

— Igaz, mert az első pillanatban, amint a papája erszényébe tekinthettem, tisztában voltam, hogy én csakis ezt a leányt szerethetem.

A fő ok. — Nagyságos asszonyomék gyakran járnak a koncertekre?

— Nem. Nagyon ritkán. A férjem ugyanis semmit sem ért a toilettekhez.

Változatosság. X.-né kitűnő háziasszony és jószívű. Erről egy újságíró kollégának volt alkalma meggyőződni. Nemrég meglátogatta a családot és a háziasszony büszkén mutogatta a nagy rendet és tisztaságot, mely a házban uralkodik. Feltűnt az újságírónak, hogy az egyik szobában az asztalon van egy könyv, mely teljesen elrongyolt volt és piszkos. . .

— Hát ez mi? — kérdezte, kezébe véve a könyvet.

— Ez egy regény, melyet a szobalálynak szoktam vasárnap odaadni, hogy olvassa.

— Nagyon kedves. De aztán nem unatkozik-e mindig ugyanazt a könyvet olvasni?

Itt a háziur szólott közbe:

— Ön nem! Hiszen minden vasárnap más szobalányunk van.

Lefőzve. A korzón, a dél legmelegebb időpontjában egy pirosernyős, elevenszemű leányka lépegetett. Parányi lábai alatt olvadt az aszfalt és a nyomába egy nelyhes állu ifju. A leányka érett volt és most az életet tanulmányozta. Szébb példa nem is kinálkozhatott volna erre, mint az előtte lépegető lányka. Az ifju tehát nagyot fújt, „schwungot” vett és nyájasan oldaltköszöntve megszólalt:

— Melege van, kedves?

— No hallja — szolt a lányka tisztelen pirulva — az ilyen illetlen ismerkedéstől hideglelést lehet kapni.

OLVASSUK AZ „UJVIDÉKI HÍRLAP”-OT.

Pénzbeszedő!

Biztosító r.-t. helyi főügynöksége fix javadalmazás mellett pénzbeszedőt keres. Magyar, német és szerb nyelv ismerete megkívánatik. 1—2

Bővebbet *Andrassy-utca 2. szám alatt.*

Akácoszlop eladás!

Pest-megye Keczel vasútállomástól 6 kilométerre állami műt mentén komlótermeléshez való 12 ezer akácoszlop eladó. Értekezhetni Gallina Frigyessele, Hajósón. 3—3

Ingyen ráfizetés nélkül becserél öreg használt gramofonlemezeket ujakra **Wagner „Hangszerkirály”** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. . . . . Címre ügyeljen. . . . . 28—100

* **Férfi-, női- és gyermek- . . . . divatáruház . . . .**

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék mindenféle legújabb divat szerint készült férfi, női és gyermekruhákban és konfekciókban.

Szabott ári

Szabott ári

46—52

A ZOMBORI MAGYAR KIRÁLYI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGTÓL.

172/Rév. 1913. szám.

HIRDETMÉNY.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság a kincstár tulajdonát képező és Bács-Bodrog vármegyében Tittel község határában lévő titeli hajóhidnak és az ugyanitt gyakorolt téli komp átkelésnek, illetve az ezekkel kapcsolatos hid és rév vámszedési, valamint az ehhez tartozó s a Tisza jobb partján a mindenkor szabadkikötő végpontjain tul, felfelé a mozsori határig, lefelé pedig a Tisza torkolatáig terjedő cölöp és rakodási díj szedési jognak, nemkülönb az ide tartozó ingóságok és ingatlanoknak bérbeadása iránt ezennel nyilvános árverést hirdet, mely Tittelközségben az ottani m. kir. adóhivatal hivatalos helyiségében folyó évi november hó 27-én délelőtt 10 órakor fog az alábbi módozatok mellett megtartatni.

1. Az államkincstár bérbeadja a fentemlített jogokat, az idetartozó leltári felszereléseket, a titeli 26., 27. és 28. ö. i. sz. házat összes építkezéseivel, a titeli cédulaházat és a torontáli parton lévő hidászházat, a mindkét hidfőhöz tartozó területeket a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a titeli m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető 2 db szerződési mintában részletezett feltételek mellett 1914. évi január hó 1-től egymásután következő tiz (10) évre.

2. A legelő jelzett kikötési és rakodási díjak szedhetési jogának bérbeadása árverés alá nem bocsájtatik, hanem ezt a leendő hid és rév jog bérlo tartozik az eddigi évi egyszáz (100) koronáért az előbbeni pontokban jelzett szerződés módozatai mellett 1914. évi január hó 1-től 10 évre haszonbérbe venni.

3. A hajóhid és rév jog, valamint az 1. pontban jelzett tartozékaiknak bérbeadása iránti ajánlati tárgyalás írásbeli ajánlatok átvételével fog megkezdetni.

Felhívatnak ennél fogva árverezni óhajtó felek, hogy egy koronás bélyeggel ellátott, zárt írásbeli ajánlataikat borítékban a kikiáltási ár 10%-át kitevő készpénz vagy óvadékképes értékpapír bánatpénz csatolása mellett az árverési tárgyalást legelőzőleg legkésőbb azonban 1913. évi november hó 24-éig a zombori m. kir. pénzügyigazgatósághoz vagy az árverés napján a szóbeli tárgyalás megkezdése előtt a pénzügyigazgatóság megbízottjának adják be.

Ezen írásbeli ajánlatnak magában kell foglalnia ajánlattevőnek azon kijelentését, hogy a bérbeveendő jogok ingatlanok és ingók álagát, a forgalmi és üzemi viszonyokat, jelen árverési és mindkét haszonbéri szerződés feltételeit ismeri s mindezek ellen utólagosan kifogással nem élhet, hanem ezeket magára nézve kötelezőnek tartja. Aláírás pedig 2 tanu által hitelesítendő. Az ezen kellekeket nélkülöző zárt írásbeli ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

4. A zárt írásbeli ajánlatok átvétele után, a szóbeli árverés fog megtartatni és csak ennek befejezése után lesznek a zárt ajánlatok felbontva.

5. A szóbeli árveréshez a szerződészerű egyéb kötelezettségeken felül, a kikiáltási ár 10000, azaz tízezer korona készpénz.

Megjegyeztetik, hogy az írásbeli ajánlathoz csatolt bánatpénz, a szóbeli ajánlatnál tekintetbe nem vehető.

6. Minden szóbelileg árverelni kívánó köteles a kikiáltási ár 10%-át a szóbeli árverés megkezdése előtt készpénzben vagy biztosítékul elfogadható értékpapírokban — névértékben számítva — az árverelő megbízott kezéhez letenni.

7. Árverelőként csak önképviselőre jogosított magyar állampolgár léphet fel és más személy nevében csak az esetben árverelhet, ha az illető árverelni szándékozótól szabályszerűen kiállított meghatalmazást mutat be s ezt a felveendő árverési jegyzőkönyvhöz csatolja.

Az árveréshez nem bocsájtatik, illetve ezen bérletre nézve nem árverezhet az, ki bünyenyítő kereset vagy csőd alatt állott, ki a kir. kincstárral szemben adásvételi, szállítási vagy bérleti ügyletben elvállalt kötelezettségének eleget nem tett vagy szerződészegővé lett, továbbá a kiskorúak és gondnokság alatt lévők, kik saját vagyonukkal önállóan nem rendelkezhetnek.

8. A letett bánatpénzek mindazoknak, kik nem maradnak leg-többet ígérőnek, az árverés befejeztével azonnal visszaadandók.

Mintfogva azonban a kir. kincstár fenntartja magának azon jogot, hogy árverelők közül bérlőnek azt fogadja el, akinél legtöbb biztosítékot lát arra nézve, hogy a haszonbéri feltételeknek megfelelni képes legyen, ennél fogva esetleg több árverelő bánatpénze is vissza lesh tartható az árverési jegyzőkönyv jóváhagyásáig, illetőleg haszonbér-lőnek a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium által leendő ki-jelöléséig.

A visszatarított bánatpénz az árverelőnek kiszolgáltatandó pénzü-tári elismervény ellenében a titeli m. kir. adóhivatalnál az árverés befejezte után azonnal letétbe helyeztetik.

9. Árverezőt ajánlata, az árverés napjától, a kir. kincstárt pedig csak az árverés jóváhagyása napjától kötelezi a bérlet megkötés-re nézve.

10. A legtöbbet ígérő, illetve azon árverelő, kit a kir. kincstár bérlőül elfogad, az erről veendő értesítés kézbesítése napjától számítandó 8 nap alatt óvadékul a megajánlott egy évi bérösszeget kész-pénzben vagy biztosítékul elfogadható értékpapírokban a titeli m. kir. adóhivatalban letenni és a szerződést felhívástól számított 8 nap alatt aláírni, valamint a meghatározandó napon a leltári tárgyakat átvenni köteles, mert ellenkező esetben nemcsak bánatpénzét veszti el, hanem az összes költségeket, valamint a veszélyére és költségére megtar-tandó újabb árverés eredménye és tett ajánlata között netalán mutat-kozó különbözetet az egész bértartam idejére ezen újabb árverés miatt felmerült költségekkel együtt 15 nap alatt megfizetni tartozik.

11. A szóbeli árverés megkezdése előtt árverezni szándékozók kijelenteni kötelesek, hogy jelen árverési feltételek, valamint a has-zonbéri szerződés pontozatait ismerik s ezeket magukra nézve min-denekben kötelezőknek tartják, kijelenteni tartoznak továbbá azt is, hogy a bérbeveendő jogokat és birtokokat határait, fekvésére és fel-szereléseinek minőségére nézve teljesen és szabatosan ismerik. Ennek igazolásául az összes szóbeli árverelők s a netalán jelenlévő írásbeli ajánlatottevők is az árverési jegyzőkönyvet aláírni kötelesek.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Zombor, 1913. évi október hó 10-én.

Fodor Mihály, s. k.
kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

3-3

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Deák Imre és Gyártás M.

UJVIDÉK,
Ferenc József-tér 1.
I. emelet, 1. lépcső
(K r ó n-féle nagyáruház.)

Rendelés:

d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

TELEFONSZÁM 112.

Vidékiek soron kívül!

Tanuló felvétetik!

23-

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Á l l o m á s o k	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabölkény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	é. 6:50

ANGOL nyelvben Berlitz-mód-szer szerinti oktatás új tanfolyama megkezdődött. Jelentkezni lehet PARSONS G. tanárnál, Tökölly Imre-utca 3. 15---

FIGYELEM!

60.000 pár cipő!

4 pár cipő 9 koronáért!

Miután több nagy gyár fizetési nehézségekkel küzd, megbízást nyertem, hogy nagymennyiségű cipőkészletet, mélyen leszállított áron eladjak. Bárkinek eladok 2 pár férfi- és 2 pár női fűzős-cipőt, erősen szögelt talppal, barna vagy fekete színben, elegáns kivitelben; a méret szám vagy centiméter szerint. — A 4 pár cipő csupán 9 koronába kerül.

≡ Sztékküldés utánvét mellett! ≡

C. Müller, Podgorze

3-te Maigasse 22.

Cserébe beleegyezem, esetleg a pénzt is visszaküldöm

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

